

gevallen van ernstigen aard. Maar het is toch ernstig genoeg, als wij zien, dat er 216 ongevallen voorkwamen met doodelijken afloop, terwijl ook het aantal ongevallen, dat blijvende gedeeltelijke invaliditeit ten gevolge had, niet gering is.

Zuiver economisch gezien is dit al een zaak van beteekenis. Ieder ongeval beteekent werkverzuim met de schadelijke gevolgen voor individu en bedrijf. De gedeeltelijke invaliditeit vermindert de productieve kracht van een geheele groep arbeiders, alweder een zaak, die zoowel het bedrijfsleven, als den getroffen arbeider, schade berokkent. Hierom alleen reeds dient men te zoeken naar middelen en wegen om het aantal ongevallen te beperken. Maar dit is niet het belangrijkste. Wie denkt niet aan het leed der gezinnen. Hier wordt een lieftelievend zoon weggerukt, een ouderpaar in diepe droefheid, vaak ook in materiële zorg achterlatend. Daar treft het ongeval een vader, die aan zijn kroost en vrouw wordt ontnomen op een tijd, dat zij nog geheel op zijn bescherming zijn aangewezen. En zoo het ergste niet gebeurde, blijft daar over een voor heel zijn leven verminkte, iemand die men tegenwoordig rangschikt onder de onvolwaardige arbeidskrachten, die verder is aangewezen op een beperkte ongevallen-rente of hulp van kerk of overheid, die tot zijn dood het zware kruis moet torchen en de lidtekenen van den arbeid in zijn lichaam draagt. Zeker ook hierom dient er gezocht naar de beste methode om deze ellende te beperken en kan het, te voorkomen.

Voor den Christen moet de zaak nog anders staan. Hier is meer dan economisch verlies, meer dan medelijden met het levensleed van anderen, dat tot optreden moet dringen.

Hier is de eisch van Gods wet, van het zesde wetwoord, hier is het gevaar voor bloedschuld. Ook in dit opzicht is ons leven dikwijls heel slordig en onze consciëntie toegeschroeid. Maar het kan toch zijn, dat deze bloedschuld door ons heel ons leven wordt gedragen. En slechts in het bloed van Christus kan ook deze schuld worden verzoend. Davids gebed „Verlos mij van bloedschulden” moet ook het gebed worden van menig industrieel.

Een enkel feit uit het jongste verslag van de arbeidsinspectie, moge duidelijk maken, dat er ongelukken zijn, die den werkgever schuldig maken.

In een stroocartonfabriek werd een arbeider bij het opleggen van een drijfriem, gegrepen en zoo verwond, dat hij, een jonge man nog, blijvend invalide werd. Dit ongeval was te wijten aan een slordige en gebrekkige outillage. Hier ontbrak dus, om in den stijl van Deuteronomium 22 te blijven, de leuning op het dak.

Een soortgelijk geval, maar met doodelijken afloop kwam voor bij een andere onderneming, waar een kraandrijver in aanraking kwam met de aanwezige sleepleidingen, welke onder een spanning van 127 volt tegen het geaarde constructiewerk van de kraan stonden.

Ook hier was het ongeval te voorkomen geweest bij goede inrichting, en tegen den Directeur is dan ook proces-verbaal opgemaakt. Door hem werd gebruik gemaakt van de mogelijkheid die de wet laat om te schikken en een vervolging werd afgekocht voor vijf-en-vijftig gulden.

Ons bevreemdt zooiets niet. Maar formeel is deze werkgever weer vrij man. Hij heeft in dit opzicht aan den eisch der wet voldaan. Maar daar is nog een andere wet, die spreekt van bloedschuld, tengevolge van het ontbreken van de leuning. Schuld die voor God moet worden beleden en geboet.

Wie het meergemeld verslag leest, komt nog wel meer kwaad tegen. Of wat dunkt u, is niet het fabriceeren en verkoopen van ondeugdelijke toestellen en machines, die ongelukken moeten veroorzaken, zonde voor God? Men maakt uiteraard het kwaad nog grooter, indien men deze ondeugdelijke installaties als voldoende en deugdelijk aanprijst, aan dikwijls technisch niet goed ontwikkelde menschen.

Het maken en verkoopen van ondeugdelijke toestellen en machines, hetzij uit onkunde, wijl men zelf niet genoeg op de hoogte is, hetzij uit winzucht, is meer dan een fout, het is een zedelijk kwaad, dat ons voor God schuldig stelt.

Ook het koopen van deze installaties als men niet zeker is, omdat de prijs zoo laag is, moet als schuld worden gevoeld. God vertrouwt mee aan onze industrieën het leven en het schoone lichaam van Zijn menschen toe. Worstelen om de ziel van de arbeiders is goed, is prijzenswaardig, mits men het leven en lichaam voldoende heeft leeren achten, en het natuurlijke, noch wat betreft het loon, noch wat betreft de bescherming, vergeet.

In wenschenden vorm wordt dan nog eens die belofte herhaald: „Uwe hand zij verhoogd boven uwe wederpartijders, en al uwe vijanden mogen uitgeroeid worden”. De Statenvertaling heeft hier den wenschenden vorm niet: „uwe hand zal verhoogd worden” en „uwe vijanden zullen uitgeroeid worden”, doch dit is onjuist, vgl. ook Ridderbos, De kleine profeten II, bldz. 99, 100. Aldus vs 8.

Daarop sluit aan een aankondiging van de vernietiging, zoowel van de stoffelijke machtsmiddelen waarop Israël vertrouwt: paarden, wagens, vestingen (vs 9, 10), als van datgene wat tot de afgoderij en den zondigen eeredienst behoort: tooverij, beelden, opgerichte steenen en heilige palen (vs 11-13); terwijl ten slotte vs 14 nog eens weer herhaalt dat de heidensche volken te gronde zullen gaan; ditmaal echter niet geteekend, gelijk in vs 7, als gevolg van het optreden van Jakobs overblijfsel, maar als gevolg van de wraak die de Heere in toorn en in grimmigheid aan hen doet.

Ds. Berkhoff heeft in dit alles een krachtigen en beslissenden grond gevonden voor zijne opvatting. Hij is daarvan zelfs zoozeer overtuigd, dat hij niet kan nalaten de vraag te stellen: „Maar is het dan eerlijk, dat men nooit eens tot de gemeente zegt, wat daar in datzelfde hoofdstuk van dienzelfden Christus verder volgt?” (d.w.z. na het bekende eerste vers, dat men duizenden malen heeft laten opzeggen in de catechisatie en heeft aangehaald in Advents- en Kerstprediking). Aldus in De Christusgeering, bldz. 187.

Deze vraag had niet moeten gesteld zijn. Want zulk een vraag sluit eigenlijk in zich dat zij, die anders denken dan Ds. Berkhoff, zich niet door rechte motieven laten leiden. Maar het is ons toch over en weer om niets anders dan om de waarheid Gods te doen, om niets anders dan het getuigenis van het Woord des Heeren! Daarom een vraag, of het eerlijk is, had niet moeten gesteld zijn.

Maar nu die vraag eenmaal gesteld is, keert ze tot Ds. Berkhoff zelf terug. Want Ds. Berkhoff laat in zijn boek aan zijn lezers ook niet alles hooren wat in Micha 5 te vinden is. Hij somt zeer veel op wat in dit hoofdstuk staat, en wij hierboven hebben vermeld: dat aan de verschijning van den Messias verbonden is de bekeering van Israël, een weder wonen in hun land onder zijn zegenrijke regeering, dat hij groot zal zijn tot aan de einden der aarde, en verder wat er van Jakobs overblijfsel staat in vs 6-8; maar hij laat zeer zorgvuldig weg alles wat in dit hoofdstuk van Assur wordt gezegd. Van Assur — en juist hier zouden wij zoo gaarne vernemen, wat Ds. Berkhoff ervan denkt, en hoe hij dat verklaart. Moeten wij nu wederkeerig de vraag stellen: is het eerlijk, om met een verwijt te komen wijl men vaak Micha 5:1 aanhaalt, zonder het overige van dit hoofdstuk onder de aandacht te brengen, en dan eene geheele opsomming van den verderen inhoud van dit hoofdstuk te geven, maar precies datgene weg te laten, waarin het groote struikel-

Op één ding willen wij in dit verband nog wijzen. Daar verongelukken twee arbeiders door het breken van een ijzeren beugel, waarop de steiger rustte. Als vermoedelijke oorzaak wordt aangenomen, dat het ijzer bij het smeden gedeeltelijk verbrand is. Dat kostte twee menschen het leven!

Zou hier de man, (aannemende dat deze oorzaak juist was) die zijn werk niet behoorlijk had verricht, wel onschuldig zijn? Geen wet zal hem achterhalen, misschien hoort hij zelfs van het ongeval niets, heeft ook niemand eenig verwijt tot hem gericht, is hij door niemand uit te vinden.

Maar er is een gedenkboek voor Gods aangezicht. En daarin worden opgeteekend ook de zonden van onzen dagelijkschen arbeid, zonden van bedrijf en nalatigheid.

Prediking van het zesde gebod, is waarlijk niet overbodig. Wij denken in den economischen „struggle for life” of in den sleurgang van het alledaagsche leven niet immer hieraan, dat ook de schuld, onze schuld, van het terrein van den arbeid, groot is tot aan den hemel.

G. BAAS Kzn.

Het Zedelijkheidsvraagstuk.

Voortzettend het artikel in het vorige nummer, waarin we wezen op de brochure van Mr A. de Graaf „De Nieuwe Moraal”, komen we nu tot de bespreking van de uitgave die we onmiddellijk daarmee in verband noemen: „Het Zedelijkheidsvraagstuk”, den bundel lezingen, gehouden op initiatief van de kerkeraden der Ned. Herv. Gemeenten van Groot-Rotterdam.

Onmiddellijk daarmee in verband. Want vooreerst handelen beide geschriften over dezelfde quaesties: de urgenties van moraal en moraliteit, en ten tweede komen ze geheel overeen in geest en toon: beide stellen ze hoog het ideaal en zoeken in een ideale instelling op de moderne vragen de eenig-mogelijke

blok voor eene verklaring in den geest van Ds. Berkhoff en zijne medestanders gelegen is?

Wanneer we ons eens rustig zetten tot overweging van de vraag, hoe wij het vijfde hoofdstuk van Micha hebben te verstaan, dan kan op den voorgrond worden gesteld, dat hier kennelijk gehandeld wordt van den Messiaanschen tijd. Immers, niet alleen wordt in het eerste vers duidelijk de komst van den Messias geprofeteerd, maar ook wat er volgt, wordt onmiskenbaar met den Messias in verband gebracht. Dat de barenden, waarvan in vs 2 gesproken wordt, de moeder van den Messias is, valt niet tegen te spreken. Op welke andere moeder zou hier gedoeld kunnen worden dan die van Hem, van wiens geboorte en geboorteplaats in vs 1 gesproken wordt? Eveneens is duidelijk dat de niet nader aangeduide persoon van wien in vs 3 wordt gezegd dat hij zal „staan” en „weiden” en „groot zal zijn tot aan de einden der aarde”, en van wien het in vs 4 heet dat hij „zal vrede zijn” de Messias moet wezen. Het persoonlijke voornaamwoord van den derden persoon moet hier terugslaan op den Heerscher die in vs 1 is aangekondigd.

Nu zou men zeker geneigd zijn onder het Israël, waarvan hier sprake is, en het „overblijfsel van Jakob” het nationale Israël te verstaan, en in verband daarmee dus het wonen toe te passen op het land Kanaän, en verder te denken aan een natuurlijke strijd van Israël tegen de heidenvolken, waaruit dus zou volgen, dat er grond was om te denken aan een herstel van de nationale machtspositie van Israël onder den Messias te midden van de volken — indien we niet in de verzen 4 en 5 tot driemaal toe stuitten op den naam Assur. Assur, dat is de groote wereldmacht, waarvoor Israël in de dagen van Micha te vreezen had, die door God werd gebruikt als zijne tuchtroede om zijn zondig volk te straffen; maar die ruim een eeuw later door het optreden van de verenigde Meden en Chaldeeën is te gronde gegaan, en waarvan in de latere geschiedenis geen spoor meer is overgebleven. In de dagen van den Messias bestond Assur niet meer; en niemand denkt er aan of kan er aan denken de Goddelijke bedoeling van deze profetie aldus te verstaan, dat in den tijd na de verschijning van den Messias — wanneer dan ook — die te niet gegane en verdwenen Assyrische wereldmacht weer in het aanzijn zou worden geroepen, opdat een in nationalen zin hersteld Israël met die macht weer den strijd zou abinden, om haar te overwinnen.

Zou men dan op grond van het noemen van Assur moeten aannemen, dat Micha de verschijning van den Messias bedoelde aan te kondigen nog in de dagen dat het Assyrische rijk bestond? O zeker, op modern standpunt is daartegen geen bezwaar: men neemt gaarne aan dat de profetie de komst van den Messias nog vóór den ondergang van Assur heeft verwacht, maar... dat hij zich in deze verwachting heeft bedrogen. Op negatief-critisch standpunt ten opzichte van den Bijbel komt er dat niet

POPULAIR-WETEN - SCHADDELUKE SCHETSEN

Het Chillasme en het Oude Testament.

X.

De Heerscher in Israël, Micha 5.

Na de profetie van Micha 4 volgt in hoofdstuk 5 de bekende uitspraak: „En gij, Bethlehem Efratha, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda? Uit u zal Mij voortkomen die een Heerscher zal zijn in Israël, en wiens uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid”.

Dat we in deze overbekende profetie te doen hebben met eene aankondiging van den Messias, is zoo duidelijk en wordt zoo algemeen toegegeven, dat we geen tijd behoeven te verspillen met daarvoor bewijs te leveren. Reeds de Joodsche Schriftgeleerden omstreeks het begin van onze jaartelling beschouwden haar zoo, daar zij er het antwoord in lazen op de vraag van Herodes, waar de Christus zou geboren worden (Matth. 2:4-6).

Waar we echter wel iets uitvoeriger bij moeten stilstaan is, wat er in dit hoofdstuk dan nog verder volgt.

Zoo wordt er eerst gezegd, dat God zijn zondig volk zal overgeven tot den tijd toe dat zij die baren zal (waarmee ongetwijfeld de moeder van den Messias wordt bedoeld) gebaard hebbe; „dan zullen de overige zijner broederen zich bekeeren met de kinderen Israëls” — vs 2.

Daarna volgt de uitspraak omtrent den Messias dat „Hij zal staan, en zal weiden in de kracht des Heeren, in de hoogte van den naam des Heeren zijns Gods”; terwijl er van zijn volk staat: „en zij zullen wonen”; want, zoo heet het verder van den Messias „nu zal Hij groot zijn tot aan de einden der aarde” — vs 3.

Verder lezen wij nog van den Messias: „En deze zal vrede zijn; wanneer Assur in ons land zal komen, en wanneer hij in onze paleizen zal treden, zoo zullen wij tegen hem stellen zeven herders, en acht vorsten uit de menschen; die zullen het land van Assur afweiden met het zwaard, en het land van Nimrod in deszelfs ingangen. Alzoo zal Hij ons redden van Assur, wanneer deze in ons land zal komen, en wanneer hij in onze landpale zal treden” — vs 4, 5.

„En Jakobs overblijfsel zal zijn in het midden van vele volken, als een dauw van den Heere, als droppelen op het kruid, dat naar geen man wacht, noch menschenkinderen verbeidt. Ja, het overblijfsel van Jakob zal zijn onder de heidenen, in het midden van vele volken, als een leeuw onder de beesten des wouds, als een jonge leeuw onder de schaapskudden, welke, wanneer hij doorgaat, zoo vertreedt en verscheurt hij, dat niemand redde” — vs 6, 7.

en alleen
De bur
door Ds
En zien
stonds, d
behandeli
titel van
wordt ad
komsten
De oorza
nood, On
De gevar
dezen tij
stad — Zo
We ku
bezien, r
lijnen,
werp zie
dezen h
zelf van
wens-ov
lezingen,
lezer (ho
Mr H.
dam, is
„Wij en
verschill
dat de gr
toestand
slechte
mangelt
ding. Lie
breken i
gezinsve
antwoor
te veel
deze toe
beschutt
daarmee
— op d
en Wel
opzicht.
In de
Roose o
huwelij
gelen va
met nan

op aan.
kan een
een man
en die
ciden (z
zooiets
dat Jez
feten zij
Geest h
getuigen
dat in B
En nu
hier eer
van den
vervullin
Jezus C
anderdes
als rijk,
eeuwen
gronde
moeitijk
niet ne
lische
sen der
wijze ze
eene zin
Profeten
Maar
dan vol
daarmee
letterlijk
het dat
komen.
hier aan
Kanaän
Dan is
van een
de Mess
dat lan
fetie ee
wij hier
siaansch
vormen,
lijke hec
en hun
wereldm
Dat v
ting van
wordt v
heel du
waarvan
een ein
machtsr
zijn ver
strijd, w
gewag
taire m
integene
toch we
opwerpe
machtsr